

សាលាភូមិន្ទនៃរដ្ឋបាល ប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលកម្ពុជា

Cambodian Administrative System

រៀបរៀង និងបង្រៀនដោយ ជឿន ឡាន
ជាតិយករដ្ឋសាលាភូមិន្ទនៃរដ្ឋបាល

ឆ្នាំ២០១៨

មាតិកានៃការសិក្សា

- លំនាំដើមនៃប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលកម្ពុជា
- មេរៀនទី១. គោលការណ៍នីត្យានុកូលនៃរបបរដ្ឋបាល
- មេរៀនទី២. រូបមន្តនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល
- មេរៀនទី៣. ការរៀបចំរដ្ឋបាលទូទៅ
- មេរៀនទី៤. គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ

សំណើដើមនៃប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលកម្ពុជា

► អ្វីទៅជាប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលកម្ពុជា?

- តាមន័យនិរុត្តិសាស្ត្រខ្មែរ ពាក្យថា រដ្ឋបាល មានន័យថា ការគ្រប់គ្រង ឬ ការថែរក្សាប្រទេស នគរ ឬរឺ។
- តាមអត្ថន័យជាទូទៅ៖ រដ្ឋបាល គឺជាដំណើរការនៃការរៀបចំចាត់ចែង ដោយមានរចនាសម្ព័ន្ធដឹកនាំ និងការសម្រេចជាប្រចាំ។
- ក្នុងន័យនេះ ប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលកម្ពុជា សំដៅទៅលើសំណុំនៃអង្គ ដែលមាន រចនាសម្ព័ន្ធដឹកនាំ សម្រាប់ធានាលើដំណើរការនៃការរៀបចំចាត់ចែង កិច្ចការនានារបស់រដ្ឋ។

មេរៀនទី១

គោលការណ៍នីត្យានុកូលនៃរបបរដ្ឋបាល

- ▶ គោលការណ៍នីត្យានុកូលនៃរបបរដ្ឋបាល ជាគោលការណ៍មួយដែលកំណត់ឲ្យអាជ្ញាធររដ្ឋបាលអនុវត្តសកម្មភាពរបស់ខ្លួនស្របតាមវិធានច្បាប់។
- ▶ វាបានបង្កើតឲ្យមានរដ្ឋបាលមួយនៃនីតិរដ្ឋ។
- ▶ គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនេះ ត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់នូវកត្តា ដូចខាងក្រោម៖
 - ឋានានុក្រមនៃធម្មនិយាមគតិយុត្ត
 - វិធានអនុវត្តចំពោះរាជការ
 - អំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិ
 - សមត្ថកិច្ចជាប់ចំណង
 - នីត្យានុកូលភាពនៃអញ្ញត្រកម្ម។

▶ **១-ថ្វីសាស្ត្រក្រុមនៃធម្មនិយាមគតិយុត្ត**

- ▶ គឺជាគោលការណ៍មួយ ដែលកំណត់ឲ្យអាជ្ញាធររដ្ឋបាលត្រូវដាក់ចេញសេចក្តីសម្រេចរដ្ឋបាល ឲ្យស្របទៅតាមលំដាប់នៃលិខិតបទដ្ឋាន។
- ▶ គោលការណ៍នេះ ត្រូវបានលោក Hans Kelsen លើកឡើងថា ច្បាប់ជាវិទ្យាសាស្ត្រមួយដែលមានក្បួនខ្នាតប្រទាក់ប្រទិនគ្នាពីលើមកក្រោមយ៉ាងមាំ ដោយមានរាងជាសាជីជ្រុង (Pyramid) រួមមាន៖

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញ

-សន្ធិសញ្ញា

-ច្បាប់

-បទបញ្ជា។

▶ **២-វិធានអនុវត្តចំពោះរាជការ**

▶ គឺជាគោលការណ៍មួយ ដែលតម្រូវឲ្យរាជការអនុវត្តការងាររបស់ខ្លួន ដោយមានគោលដៅគិតគូរពីផលប្រយោជន៍ទូទៅជាចម្បង។

▶ គោលការណ៍នេះ ត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់នូវកត្តា ២យ៉ាង៖

-មធ្យោបាយរបស់រាជការ មានបុព្វសិទ្ធិនៃអំណាចសាធារណៈ

-វិធានដែលរាជការត្រូវប្រតិបត្តិក្នុងការងាររបស់ខ្លួន ដូចជា៖

.ត្រូវមានច្បាប់សំអាង

.ត្រូវយកវិធានទូទៅមានតម្លៃខ្ពស់ជាងវិធានពិសេស

.មិនត្រូវបំពានវិធានដែលខ្លួនបានចេញ

.ត្រូវគោរពបែបបទនិងសមត្ថកិច្ច

.មិនត្រូវខុសខ្លីមសារថ្នាក់លើទេ។

▶ ៣-អំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិ

- ▶ គឺជាគោលការណ៍មួយ ដែលផ្តល់សិទ្ធិអំណាចឱ្យអាជ្ញាធររដ្ឋបាលអាចធ្វើការសម្រេចកិច្ចការនានាដោយឆន្ទៈផ្ទាល់ខ្លួន។
- ▶ គោលការណ៍នេះ ត្រូវបានកត់សម្គាល់នូវកត្តា ២យ៉ាងដូចខាងក្រោម៖
 - ជាសិទ្ធិអំណាច សម្រាប់ធានាការប្រព្រឹត្តទៅនៃការងារប្រចាំថ្ងៃរបស់រាជការ
 - ជាសិទ្ធិអំណាច ក្នុងការសម្រេចដោយមិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីតុលាការជាមុននោះទេ។

▶ **៤-សមត្ថកិច្ចជាប់ចំណង**

- ▶ គឺជាគោលការណ៍មួយ ដែលកំណត់ឱ្យអាជ្ញាធររដ្ឋបាលត្រូវតែអនុវត្តសិទ្ធិអំណាចរបស់ខ្លួនចំពោះកិច្ចការនានាទៅតាមការកំណត់ដោយវិធានច្បាប់។
- ▶ គោលការណ៍នេះ បានចាប់បង្ខំអាជ្ញាធររដ្ឋបាល ដូចខាងក្រោម៖
 - ត្រូវធ្វើសម្រេចកិច្ចការនានានៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់
 - គ្មានអំណាចសម្រេចបង្កើតលក្ខខណ្ឌបន្ថែម ក្រៅពីច្បាប់កំណត់នោះទេ។
- ▶ ដូច្នេះ រាជការត្រូវបម្រើប្រជាជន កាលបើពួកគាត់បានបំពេញគ្រប់គ្រាន់នូវលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់កំណត់។

▶ **៥-និរ្យានុកូលភាពនៃអញ្ញត្រកម្ម**

▶ ជាគោលការណ៍ដែលអនុញ្ញាតឲ្យមានការលើកលែងចំពោះការអនុវត្តសមត្ថកិច្ចរបស់អាជ្ញាធររដ្ឋបាលតាមការកំណត់ដោយច្បាប់។

▶ អញ្ញត្រកម្មនៃអំពើរបស់អាជ្ញាធររដ្ឋបាល មានពីរយ៉ាងដូចខាងក្រោម៖

-រដ្ឋាភិបាលកិច្ច៖ គឺសំដៅលើកិច្ចដែលជាលិខិតស្នាមរបស់រដ្ឋាភិបាល ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាធារណៈនៅក្នុងរចនសម្ព័ន្ធ ទាំងក្នុងឧបរិច្ឆេទសម្ព័ន្ធទាំងក្នុងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលមានក្នុងរដ្ឋាភិបាលមួយ (ទម្រង់) ។

-កាលៈទេសៈពិសេស៖ គឺសំដៅទៅលើស្ថានភាពវិបត្តិដ៏ធំណាមួយ ដែលគំរាមកំហែងដល់ផលប្រយោជន៍ជាតិ ឬដល់និរន្តរភាពនៃដំណើរការរដ្ឋបាលសាធារណៈនាំឲ្យអាជ្ញាធររដ្ឋបាលពុំចាំបាច់ពឹងផ្អែកលើវិធានច្បាប់ក្នុងការទប់ទល់នោះឡើយ។

កាលៈទេសៈពិសេស រួមមាន៖ សង្គ្រាម, ព្រឹត្តិការណ៍ចលាចលមានទ្រង់ទ្រាយធំ និងមហន្តរាយធម្មជាតិ។

មេរៀនទី២

រូបមន្តនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល

- ▶ ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលទូទៅអាចប្រើប្រាស់នូវរូបមន្តណាមួយដូចជា៖
 - មជ្ឈការ
 - វិសហមជ្ឈការ
 - វិមជ្ឈការ
 - សហគ្រឹះភាពរវាងវិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ។

▶ **១-ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបបង្អួក**

- ▶ គឺជាប្រព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលមួយប្រភេទ ដែលអាជ្ញាធររដ្ឋបាលកណ្តាល មានសិទ្ធិអំណាចដោយផ្ទាល់ក្នុងការសម្រេចលើគ្រប់កិច្ចការរដ្ឋបាល(អំណាចមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំ)។

អាជ្ញាធររដ្ឋបាលកណ្តាល

អាជ្ញាធររដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន

▶ ២-ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបវិនិស័យបង្កការ

- ▶ គឺជាបច្ចេកទេសនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលមួយប្រភេទដែលអាជ្ញាធររដ្ឋបាលកណ្តាលប្រគល់សិទ្ធិអំណាចឲ្យអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានក្នុងការសម្រេចលើកិច្ចការរដ្ឋបាលមួយចំនួនតាមរយៈបទបញ្ជា (អំណាចមានលក្ខណៈបែង) ។

អាជ្ញាធររដ្ឋបាលកណ្តាល

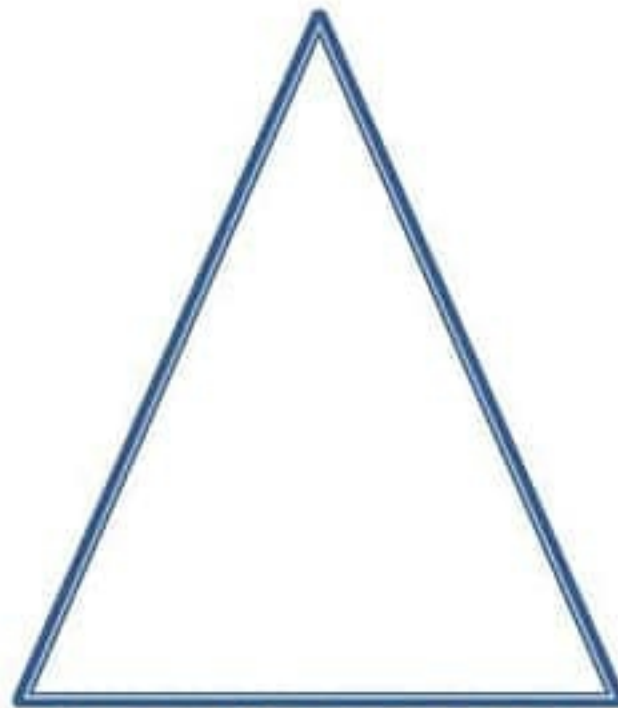
ប្រតិភូកម្មអំណាច

អាជ្ញាធររដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន

▶ ៣-ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតាមបែបបរិមជ្ឈការ

- ▶ គឺជាប្រព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលមួយប្រភេទ ដែលអាជ្ញាធររដ្ឋបាលកណ្តាលផ្ទេរសិទ្ធិអំណាចឲ្យអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានក្នុងការសម្រេចលើកិច្ចការរដ្ឋបាលនានាដោយមានចែងក្នុងច្បាប់(អំណាចមានលក្ខណៈផ្ទេរ) ។

អាជ្ញាធររដ្ឋបាលកណ្តាល

អាជ្ញាធររដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន

▶ ៤-សហគិត្តភាពរវាងវិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ

- ▶ គឺជាបច្ចេកទេសនៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលមួយប្រភេទ ដែលអនុវត្តលាយបញ្ចូលគ្នារវាងប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ ដើម្បីជួយដោះស្រាយឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមកនូវគុណវិបត្តិនៃរូបមន្តនីមួយៗ(អំណាចមានលក្ខណៈសម្របសម្រួល) ។

អាជ្ញាធររដ្ឋបាលកណ្តាល

ប្រតិភូកម្មអំណាច

អាជ្ញាធររដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន

មេរៀនទី៣

ការរៀបចំរដ្ឋបាលទូទៅ

- ▶ អង្គរដ្ឋបាលទូទៅ ត្រូវបានរៀបចំជា ពីរ កម្រិតដូចជា៖
 - រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ(រដ្ឋបាលកណ្តាល)
 - រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ(រដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន) ។

▶ **១-រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ (រដ្ឋបាលកណ្តាល)**

- ▶ រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ ជាអង្គរដ្ឋបាលដែលប្រមូលផ្តុំនូវអាជ្ញាធររួមចូលគ្នា
នៃអំណាចនីតិប្រតិបត្តិ ដែលទទួលបន្ទុករៀបចំ និងដឹកនាំប្រទេស។
- ▶ វាត្រូវបានកំណត់ឲ្យមានអង្គរដ្ឋបាល ពីរលំដាប់ដូចជា៖
 - ព្រះមហាក្សត្រ
 - រាជរដ្ឋាភិបាល។

▶ **១.១-ព្រះមហាក្សត្រ**

- ▶ ព្រះមហាក្សត្រជាអាជ្ញាធររដ្ឋបាលមួយខ្ពស់បំផុត ក្នុងឋានៈជាព្រះប្រមុខរដ្ឋ។
- ▶ តាមមាត្រា៧នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៩៣ ចែងថា ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទ្រង់គ្រងរាជសម្បត្តិ ប៉ុន្តែទ្រង់មិនកាន់អំណាចឡើយ។
- ▶ បញ្ញត្តិមាត្រា៧នេះ បានហាមឃាត់ចំពោះព្រះមហាក្សត្រក្នុងការអនុវត្តអំណាចផ្នែកនយោបាយ។
- ▶ ទន្ទឹមនឹងនេះ រដ្ឋធម្មនុញ្ញក៏បានផ្តល់ឲ្យទ្រង់នូវអំណាចផ្នែករដ្ឋបាលលើកិច្ចការមួយចំនួន ដូចខាងក្រោម៖
 - ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់តែងតាំងនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងទ្រង់តែងតាំងគណៈរដ្ឋមន្ត្រីទាំងមូល។

▶ ១.១-ព្រះមហាក្សត្រ (ត)

- តាមសេចក្តីស្នើរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ឡាយព្រះហស្តលេខាលើព្រះរាជក្រឹត្យ តែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ ឬបញ្ចប់ភារកិច្ចមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ស៊ីវិលនិងយោធា ឯកអគ្គរាជទូត និងប្រេសិតវិសាមញ្ញ និងពេញសមត្ថភាព។
- តាមសេចក្តីស្នើរបស់ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ឡាយព្រះហស្តលេខាលើព្រះរាជក្រឹត្យ តែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ ឬដកហូតចៅក្រមផ្នែកយុត្តាធិការ។
- ទ្រង់ជាមេបញ្ជាការកំពូលនៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ។
- ទ្រង់គង់ជាព្រះអធិបតីនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាការពារជាតិ។
- ទ្រង់មានព្រះរាជសិទ្ធិបន្ទូលបន្ថយទោស និងលើកលែងទោស។
- ឧត្តមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ស្ថិតក្រោមព្រះរាជាធិបតីភាពនៃព្រះមហាក្សត្រ។
- ទ្រង់ទទួលសារតាំងឯកអគ្គរាជទូត ឬឯកអគ្គរដ្ឋទូត និងប្រេសិតវិសាមញ្ញនិងពេញសមត្ថភាពនៃបរទេសក្រៅ មកប្រចាំព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

➤ **១.១-ព្រះមហាក្សត្រ (តបបំ)**

- ទ្រង់ឡាយព្រះហស្តលេខាលើសន្ធិសញ្ញានិងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ហើយទ្រង់ប្រទានសច្ចាប័នលើសន្ធិសញ្ញានិងអនុសញ្ញាទាំងនោះ ក្រោយពីបានទទួលការអនុម័តយល់ព្រមពីរដ្ឋសភានិងព្រឹទ្ធសភា។
- ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ឡាយព្រះហស្តលេខាលើព្រះរាជក្រមប្រកាសឱ្យប្រើរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ច្បាប់ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័ត និងព្រឹទ្ធសភាបានពិនិត្យចប់សព្វគ្រប់រួចហើយ។
- ព្រះមហាក្សត្រត្រូវរំលាយរដ្ឋសភា ក្រោយពីព្រះអង្គទ្រង់បានទទួលការស្នើពីនាយករដ្ឋមន្ត្រីនិងបន្ទាប់ពីទ្រង់បានការយល់ព្រមពីប្រធានរដ្ឋសភា។
- សមាជិកព្រឹទ្ធសភាចំនួន២រូប ត្រូវបានចាត់តាំងដោយព្រះមហាក្សត្រ។
- ទ្រង់បង្កើត និងប្រទានគ្រឿងឥស្សរិយយសជាតិ។
- ទ្រង់ប្រកាសសង្គ្រាមក្រោយការអនុម័តរបស់រដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភា។
- សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ចំនួន៣រូប ត្រូវតែងតាំងដោយព្រះមហាក្សត្រ។

▶ ១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល

- ▶ រាជរដ្ឋាភិបាល ជាអង្គការនីតិប្រតិបត្តិ មានសមត្ថកិច្ចកំណត់និងអនុវត្តនយោបាយរបស់រដ្ឋ ស្របតាមគោលការណ៍ដែលចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ។
- ▶ រាជរដ្ឋាភិបាល ដឹកនាំកិច្ចការទូទៅរបស់រដ្ឋ ស្របតាមកម្មវិធីនយោបាយរបស់ខ្លួន។
- ▶ រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានកំណត់នូវលំដាប់រដ្ឋបាល ដូចជា៖
 - គណៈរដ្ឋមន្ត្រី
 - ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
 - ក្រសួង និងរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន។

▶ ១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (ត)

+ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី

▶ តាមមាត្រា ១១៨ ថ្មី (មួយ) នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ចែងថា គណៈរដ្ឋមន្ត្រីជា រាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

- គណៈរដ្ឋមន្ត្រីត្រូវបានដឹកនាំដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី ១រូប អមដោយឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ព្រមទាំងទេសរដ្ឋមន្ត្រី និងរដ្ឋមន្ត្រី ជាសមាជិក។

- អង្គប្រជុំរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី មានអង្គប្រជុំធំ និងអង្គប្រជុំពិនិត្យស្រាវជ្រាវ។

- អង្គប្រជុំធំគឺជាកិច្ចប្រជុំពេញអង្គគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ដើម្បីពិនិត្យនិងសម្រេចដោះស្រាយរាល់កិច្ចការទូទៅរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

- អង្គប្រជុំធំត្រូវដឹកនាំដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី។ នាយករដ្ឋមន្ត្រីអាចប្រគល់ភារកិច្ចជូនឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីដឹកនាំអង្គប្រជុំពិនិត្យស្រាវជ្រាវបាន។

▶ ១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (ត)

▶ គណៈរដ្ឋមន្ត្រី មានមុខងារដូចខាងក្រោម៖

-ចូលរួមរាយការណ៍ទូលថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ ទ្រង់ជ្រាបអំពីសភាពការណ៍របស់ប្រទេសជាតិ ពីរដងក្នុង១ខែជាមួយនាយករដ្ឋមន្ត្រី។

-លើកសំណើទៅព្រះមហាក្សត្រឲ្យទ្រង់តែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ និងបញ្ចប់ តួនាទីមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ស៊ីវិលនិងយោធា ទេសាភិបាលនិងទេសាភិបាលរងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ឯកអគ្គរាជទូត ប្រេសិតវិសាមញ្ញនិងពេញសមត្ថភាព។

-លើកសំណើទៅព្រះមហាក្សត្រ ឲ្យទ្រង់ឡាយព្រះហស្តលេខាលើព្រះរាជក្រម ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់។

-លើកសំណើទៅព្រះមហាក្សត្រឲ្យទ្រង់បង្កើត និងប្រទានគ្រឿងឥស្សរិយយសជាតិ។

-ពិនិត្យ និងសម្រេចដោះស្រាយរាល់កិច្ចការទូទៅរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

▶ ១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (ត)

▶ ទន្ទឹមនឹងនេះ នាយករដ្ឋមន្ត្រី ដែលជាប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល មានសមត្ថកិច្ច ដូចខាងក្រោម៖

- ដឹកនាំ បញ្ជារាល់សកម្មភាពការងាររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។
- ដឹកនាំការងាររបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងកោះប្រជុំនិងធ្វើជាអធិបតីនៃកិច្ចប្រជុំពេញ អង្គរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញបានអនុញ្ញាតឱ្យនាយករដ្ឋមន្ត្រីរំលែកអំណាច របស់ខ្លួនឱ្យទៅសមាជិកនៃរាជរដ្ឋាភិបាលណាម្នាក់ក៏បាន(មាត្រា១២៤)។
- អំណាចចេញបទបញ្ជា ដើម្បីណែនាំដល់មន្ត្រីក្រោមឱវាទ, សាធារណជន និង ដើម្បីរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ក្នុងករណី ឬស្ថានភាពជាក់ស្តែងណាមួយ ដែលគ្មានច្បាប់ អនុក្រឹត្យ ប្រកាស និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តណាមួយបានចែង។
- ដឹកនាំការចរចា និងចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងនានា។

▶ ១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (ត)

-លើកសំណើថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ ឲ្យទ្រង់តែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ និងបញ្ចប់ភារកិច្ចដោយព្រះរាជក្រឹត្យនូវមុខតំណែងមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ស៊ីវិល យោធិននៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ និងមន្ត្រីនគរបាលជាតិ ដូចខាងក្រោម៖

.ទេសាភិបាល, ទេសាភិបាលរងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

.អគ្គលេខាធិការក្រសួង អគ្គនាយកក្រសួង ឬមុខតំណែងប្រហាក់ប្រហែល

.អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី-ខេត្ត

.ឯកអគ្គរាជទូត ឬមុខតំណែងប្រហាក់ប្រហែល

.ប្រសិទ្ធភាពសាមញ្ញនិងពេញសមត្ថភាព

.អគ្គមេបញ្ជាការ អគ្គមេបញ្ជាការរង និងនាយសេនាធិការចម្រុះនៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ

.អគ្គស្នងការនគរបាលជាតិ ។

-អំណាចតែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ បញ្ចប់ភារកិច្ច ដោយអនុក្រឹត្យនូវមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ស៊ីវិល យោធិននគរបាលជាតិ ដូចជា៖ អគ្គនាយករង អភិបាលរងរាជធានីខេត្ត អភិបាលក្រុងស្រុកខណ្ឌ ឬធាននាយកដ្ឋាន វរៈសេនីយ៍ឯក និងថ្នាក់ប្រហាក់ប្រហែល។

▶ ១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (ត)

- មានសិទ្ធិស្នើសុំឲ្យមានការពិនិត្យធម្មនុញ្ញភាព និងធ្វើវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញ។
- ស្នើសុំទៅព្រះមហាក្សត្រឱ្យទ្រង់រំលាយរដ្ឋសភា បន្ទាប់ពីមានការទម្លាក់រាជរដ្ឋាភិបាលពីរដងក្នុងរយៈពេល១២ខែ។
- អាចស្នើសុំឲ្យរដ្ឋសភាប្រជុំជាវិសាមញ្ញ។
- មានសិទ្ធិផ្ដួចផ្ដើមគំនិតធ្វើច្បាប់។
- មានអំណាចក្នុងការចូលរួមជ្រើសរើសព្រះមហាក្សត្រ(សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារាជសម្បត្តិ)។
- ▶ នាយករដ្ឋមន្ត្រីមានអង្គភាពជំនួយការមួយ គឺ“**ឧទ្ធរណ៍យសម្តេចតេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រី**”។

▶ ១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (ត)

+ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

- ▶ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីធ្វើជាសេនាធិការជូនរាជរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់សម្របសម្រួលការងារប្រចាំថ្ងៃរបស់គណៈរដ្ឋមន្ត្រី ក្រោមការដឹកនាំរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី។
- ▶ រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី មានតួនាទីគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងការងារទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។
- ▶ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីមានរដ្ឋលេខាធិការ និងអនុរដ្ឋលេខាធិការមួយចំនួនតាមការចាំបាច់។
- ▶ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីមានរដ្ឋលេខាធិការប្រចាំការ១(មួយ)រូប ដែលចាត់តាំងដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីដើម្បីជួយការងារទូទៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។

- ▶ តាមអនុក្រឹត្យលេខ ១១៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី បានកំណត់ឲ្យទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី មានរចនាសម្ព័ន្ធចំណុះ ដូចជា៖

១-ខុទ្ទកាល័យ

២-អគ្គនាយកដ្ឋាន

-អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនិងហិរញ្ញវត្ថុ

-អគ្គនាយកដ្ឋានសម្របសម្រួលកិច្ចការទូទៅ

-អគ្គនាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

-អគ្គនាយកដ្ឋានសម្របសម្រួលកិច្ចការផ្ទៃក្នុង

-អគ្គនាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចនិងទេសចរណ៍

-អគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការសង្គម

-អគ្គនាយកដ្ឋានផលិតកម្ម រៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់

-អគ្គនាយកដ្ឋានរាជកិច្ចនិងតម្កល់ឯកសារជាតិ

៣-នាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុង

៤-រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល និងអង្គភាពចំណុះទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។

▶ ១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (ត)

+ក្រសួង និងរដ្ឋលេខាធិការរដ្ឋាន

- ▶ ការបង្កើតក្រសួង ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់។ ជាគោលការណ៍ ក្រសួងជាស្ថាប័នរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលត្រូវបង្កើតឡើង ដើម្បីទទួលបន្ទុកការងារតាមវិស័យ។
- ▶ ចំពោះ រដ្ឋលេខាធិការរដ្ឋានអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល ត្រូវបានកំណត់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមចំណុះទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី។
 - ក្រសួងត្រូវដឹកនាំដោយរដ្ឋមន្ត្រី១រូប និងមានរដ្ឋលេខាធិការនិងអនុរដ្ឋលេខាធិការមួយចំនួនតាមការចាំបាច់ ដែលត្រូវបំពេញភារកិច្ចតាមការប្រគល់ពីរដ្ឋមន្ត្រីសាមី។
 - ក្រសួងនីមួយៗមានរដ្ឋលេខាធិការប្រចាំការ១(មួយ)រូប ដែលចាត់តាំងដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួងសាមី ដើម្បីជួយការងារទូទៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ក្រសួង។

▶ **១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (ត)**

▶ រដ្ឋមន្ត្រី មានសមត្ថកិច្ចមួយចំនួន ដូចជា៖

- ចេញប្រកាស សេចក្តីសម្រេច សារាចរ និងសេចក្តីណែនាំ។
- ដឹកនាំការងារក្នុងក្រសួង និងគ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការ បុគ្គលិក ដែលជាភ្នាក់ងាររដ្ឋបាលនៅក្រោមឱវាទរបស់ខ្លួន។
- លើកសំណើតែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ និងបញ្ចប់ភារកិច្ចមន្ត្រីរាជការក្រោមឱវាទ ចាប់ពីថ្នាក់ប្រធាននាយកដ្ឋាន និងថ្នាក់ប្រហាក់ប្រហែលឡើងទៅ និងថ្នាក់វរសេនីយ៍ឯកនៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទនិងនគរបាលជាតិ។
- តែងតាំង ផ្លាស់ប្តូរ និងបញ្ចប់ភារកិច្ចមន្ត្រីរាជការក្រោមឱវាទចាប់ពីថ្នាក់ក្រោមប្រធាននាយកដ្ឋាន និងថ្នាក់ប្រហាក់ប្រហែល និងថ្នាក់ក្រោមវរសេនីយ៍ឯកនៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទនិងនគរបាលជាតិ។

▶ **១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (ត)**

▶ បច្ចុប្បន្ន មានក្រសួងចំនួន២៧ ដូចជា៖

១-ក្រសួងមហាផ្ទៃ

២-ក្រសួងការពារជាតិ

៣-ក្រសួងទំនាក់ទំនងរដ្ឋសភា-ព្រឹទ្ធសភា និងអធិការកិច្ច

៤-ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

៥-ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

៦-ក្រសួងព័ត៌មាន

៧-ក្រសួងសុខាភិបាល

៨-ក្រសួងឧស្សាហកម្ម និងសិប្បកម្ម

៩-ក្រសួងផែនការ

១០-ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

១១-ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

១២-ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

▶ ១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (ត)

១៣-ក្រសួងបរិស្ថាន

១៤-ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ

១៥-ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

១៦-ក្រសួងកាងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ

១៧-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍

១៨-ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា

១៩-ក្រសួងកិច្ចការនារី

២០-ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន

២១-ក្រសួងយុត្តិធម៌

២២-ក្រសួងទេសចរណ៍

២៣-ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់

២៤-ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម

២៥-ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

២៦-ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ

២៧-ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល។

▶ **១.២-រាជរដ្ឋាភិបាល (តបម៌)**

▶ ក្រសួងនីមួយៗ ត្រូវមានរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាលដូចខាងក្រោម៖

-ខុទ្ទកាល័យរបស់រដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានស្ថាប័ន

-អង្គភាពកណ្តាលចំណុះឲ្យក្រសួង រួមមាន៖

.អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន/អគ្គនាយកដ្ឋាន/អគ្គាធិការដ្ឋាន

.នាយកដ្ឋាន/អធិការដ្ឋាន

.ការិយាល័យ

.អង្គភាពថ្នាក់ក្រោមការិយាល័យ។

-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាល

-អង្គភាពមូលដ្ឋាន(ខាងក្រៅ) ដោយនៅថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ហៅថា មន្ទីរ និង
នៅថ្នាក់ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ហៅថា ការិយាល័យ។

▶ **២-រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ (រដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន)**

- ▶ តាមមាត្រា១៤៥ថ្មីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ចែងថា ទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចែកជា រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់។
- ▶ ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌចែងដូចខាងក្រោម៖
 - មាត្រា៤. ភ្នំពេញ ជា រាជធានីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ រាជធានីភ្នំពេញ ចែកជាខណ្ឌ។ ខណ្ឌ ចែកជា សង្កាត់។
 - មាត្រា៥. ខេត្ត ចែកជា ក្រុង និងជា ស្រុក។ ក្រុង ចែកជា សង្កាត់។ ស្រុក ចែក ជា ឃុំ និងជា សង្កាត់។
- ▶ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់ទាំងអស់ ត្រូវបានច្បាប់កំណត់ជា នីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ។ នីតិបុគ្គលនីមួយៗ មានដែនដី ប្រជាពលរដ្ឋ និង មានក្រុមប្រឹក្សាមួយជាតំណាង។

▶ **២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ**

- ▶ រាជធានី-ខេត្ត ជាថ្នាក់រដ្ឋបាលដែនដីមួយខ្ពស់បំផុត ដែលចំណុះឲ្យក្រសួងមហាផ្ទៃ និងជាតំណាងឲ្យរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងមានវិសាលភាព និងសមត្ថកិច្ច លើវិស័យរដ្ឋបាលនិងនយោបាយ។
- ▶ ក្រុង-ស្រុក-ខណ្ឌ ជាថ្នាក់រដ្ឋបាលដែនដីបន្ទាប់ពីរាជធានី-ខេត្ត។
- ▶ រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវគ្រប់គ្រងតាមគោលការណ៍នៃរដ្ឋបាលឯកភាព ដើម្បីបង្កើត ជំរុញ និងធ្វើឲ្យមានចីរភាពដល់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ តាមរយៈនយោបាយវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ។

▶ **២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)**

២.១.១-អង្គការដឹកនាំរាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

- ▶ ដើម្បីធានាការគ្រប់គ្រងនៅតាមដែនដីរាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ គឺត្រូវបង្កើតឲ្យមានអង្គការដឹកនាំ ដូចជា៖ ក្រុមប្រឹក្សា និងគណៈអភិបាល។

+ក្រុមប្រឹក្សា (អង្គវិមជ្ឈការ)

- ▶ គឺជាអង្គការដែលមានអំណាចធ្វើសេចក្តីសម្រេចខាងបញ្ញត្តិ និងសេចក្តីសម្រេចខាងប្រតិបត្តិ ដោយធ្វើឡើងនៅក្នុងអង្គប្រជុំ។
- ▶ វាត្រូវបង្កើតឡើងតាមរយៈការបោះឆ្នោតអសកល ដោយសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ជាអ្នកចូលរួមបោះឆ្នោតជ្រើសរើស សម្រាប់អាណត្តិ ៥ឆ្នាំ។

▶ **២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)**

▶ សមាសភាពក្រុមប្រឹក្សា ត្រូវបានកំណត់ ដូចតទៅ៖

- រាជធានី មិនឱ្យលើស២១រូប
- ខេត្ត ចាប់ពី៩រូប ទៅ២១រូប
- ក្រុង ចាប់ពី៧រូប ទៅ១៥រូប
- ស្រុក ខណ្ឌ ចាប់ពី៧រូប ទៅ១៩រូប។

▶ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សា ត្រូវបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌ ដូចជា៖

- មានសញ្ជាតិខ្មែរពីកំណើត
- មានអាយុ២៥ឆ្នាំឡើងទៅ
- មានសិទ្ធិបោះឆ្នោត
- មានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់។

▶ **២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)**

- ▶ **តួនាទី និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ក្រុមប្រឹក្សា៖** ជាតំណាងប្រជាពលរដ្ឋ ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងនិងចាត់ចែងរាល់កិច្ចការនានាក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ប្រកបដោយតម្លាភាព គណនេយ្យភាព សមធម៌និងបរិយាប័ន្ន ដើម្បីឆ្លើយតប និងបម្រើសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវបេសកកម្មដ៏ចម្បងនេះ ក្រុមប្រឹក្សាត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិអំណាចធ្វើសេចក្តីសម្រេចខាងបញ្ញត្តិ និងខាងប្រតិបត្តិ។
- ▶ ក្រុមប្រឹក្សាប្រើប្រាស់សិទ្ធិអំណាចបញ្ញត្តិតាមរយៈការធ្វើដីការរបស់ក្រុមប្រឹក្សា និងសិទ្ធិអំណាចប្រតិបត្តិតាមរយៈការធ្វើសេចក្តីសម្រេច ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សា។

▶ ២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)

- ▶ កិច្ចការដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សា ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចខាងបញ្ញត្តិនិងខាងប្រតិបត្តិនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សា មានដូចខាងក្រោម៖
 - ការរៀបចំ ដើម្បីទទួលមុខងារ ភារកិច្ច និងធនធាន
 - មុខងារជាកាតព្វកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សា
 - មុខងារជាជម្រើសរបស់ក្រុមប្រឹក្សា
 - ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងកម្មវិធីវិនិយោគប្រចាំឆ្នាំ
 - គម្រោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ និងក្របខ័ណ្ឌចំណាយរយៈពេលមធ្យម
 - បញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត
 - ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ ប្រព័ន្ធ និងធនធាន រួមទាំងគណៈកម្មាធិការ អង្គភាព និងបុគ្គលិករបស់ក្រុមប្រឹក្សា
 - ការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិ
 - ដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសាធារណជនក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សា និងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាននានាជូនប្រជាពលរដ្ឋ។

▶ **២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)**

+គណៈអភិបាល (អង្គវិសហមជ្ឈការ)

- ▶ គឺជាអង្គការដែលមានអំណាចខាងប្រតិបត្តិនៅតាមដែនដីនីមួយៗ។
- ▶ វាកើតឡើងតាមរយៈការចាត់តាំង សម្រាប់អាណត្តិការងារមិនលើសពី៤ឆ្នាំ ហើយអាចត្រូវបានតែងតាំងបាន៤ឆ្នាំទៀត សម្រាប់អាណត្តិទី២ នៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចដដែល។
- ▶ សមាសភាពគណៈអភិបាល ត្រូវបានកំណត់ ដូចតទៅ៖
 - រាជធានីយ៉ាងច្រើន៧រូប និង ខេត្តចាប់ពី៣រូបទៅ៧រូប ដែលត្រូវបានចាត់តាំងជា៖
 - .អភិបាល (ឋានន្តរសក្តិជាឧត្តមមន្ត្រី, អាយុ៣៥ឆ្នាំឡើងទៅ និងមានបទពិសោធន៍ការងារ៧ឆ្នាំយ៉ាងតិច) និង
 - .អភិបាលរង (ឋានន្តរសក្តិជារៈមន្ត្រីឡើងទៅ, អាយុ៣៥ឆ្នាំឡើងទៅ និងមានបទពិសោធន៍ការងារ ៥ឆ្នាំយ៉ាងតិច)។

▶ ២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)

- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ចាប់ពី៣រូបទៅ៥រូប ដែលត្រូវបានចាត់តាំងជា៖
 - .អភិបាល (មានឋានន្តរសក្តិជាអនុមន្ត្រីឡើងទៅ, អាយុ៣០ឆ្នាំឡើងទៅ និងមានបទពិសោធន៍ការងារ ៥ឆ្នាំ យ៉ាងតិច) និង
 - .អភិបាលរង (មានឋានន្តរសក្តិជានាយក្រមការឡើងទៅ, អាយុ២៥ឆ្នាំ ឡើងទៅ និងមានបទពិសោធន៍ការងារ៣ឆ្នាំយ៉ាងតិច) ។

▶ ២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)

▶ តួនាទី ភារកិច្ចរបស់គណៈអភិបាល រួមមាន៖

-ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីផ្តល់យោបល់ជូនក្រុមប្រឹក្សាអំពីកិច្ចការនានា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអំណាចខាងបញ្ញត្តិនិងសិទ្ធិអំណាចខាងប្រតិបត្តិ ដើម្បីក្រុមប្រឹក្សាធ្វើការពិភាក្សាអនុម័តក្នុងកិច្ចប្រជុំសាមញ្ញ ឬវិសាមញ្ញទាក់ទងនឹង៖

.ការពិនិត្យមុខងារ ភារកិច្ច និងធនធានទាំងអស់ ដែលបានប្រគល់ ឬបានផ្ទេរមកឲ្យក្រុមប្រឹក្សា និងអំពីរបៀបរបប បែបបទ នីតិវិធីនៃការអនុវត្តមុខងារ ភារកិច្ចនិងការចាត់ចែងធនធានទាំងនោះ

.ការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រ និងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ ប្រព័ន្ធនិងធនធាន ដើម្បីទទួលយកមុខងារ ភារកិច្ច និងធនធាន ដែលបានប្រគល់ ឬបានផ្ទេរ

.ផែនការអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលប្រាំឆ្នាំ និងកម្មវិធីវិនិយោគបីឆ្នាំរំកិលប្រចាំឆ្នាំ

.ក្របខ័ណ្ឌចំណាយរយៈពេលមធ្យម ដែលត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជារៀងរាល់ឆ្នាំ

.គម្រោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ

.ការបង្កើត ការកែសម្រួល ឬការរំសាយទីចាត់ការ ឬការិយាល័យ

► ២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)

- .ការរៀបចំតួនាទី ភារកិច្ច និងលក្ខខណ្ឌការងាររបស់បុគ្គលិក
- .ការតែងតាំង ការដំឡើងថ្នាក់ ឋានន្តរស័ក្តិ និងការបញ្ឈប់បុគ្គលិក
- .ការកំណត់លក្ខណៈសម្បត្តិនៃការជ្រើសរើស ការតែងតាំង ការកំណត់ប្រាក់បៀវត្សនិងកម្រៃផ្សេងៗ នៃបុគ្គលិករបស់ក្រុមប្រឹក្សា
- .ការកំណត់នីតិវិធីរដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ទីចាត់ការ និងបុគ្គលិករបស់ក្រុមប្រឹក្សា
- .ការកំណត់យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពដល់ក្រុមប្រឹក្សា គណៈអភិបាល និងបុគ្គលិករបស់ក្រុមប្រឹក្សា
- .ការបង្កើតគណៈកម្មាធិការ ឬអនុគណៈកម្មាធិការ ឬក្រុមការងារតាមការចាំបាច់ ដើម្បីជួយដល់ការអនុវត្តការងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សា
- .ការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដល់សាធារណជន ដូចជា៖ ការរៀបចំក្តារព័ត៌មាន, ការបិទផ្សាយព័ត៌មាននៅលើក្តារព័ត៌មាន និងការស្វះស្វែងរកមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាននានាជូនប្រជាពលរដ្ឋក្នុងដែនសមត្ថកិច្ច
- .កិច្ចការផ្សេងៗទៀត ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា និងវិធានការផ្សេងៗដោយក្រុមប្រឹក្សារបស់ខ្លួន។

► **២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)**

-ក្រៅពីបំពេញតួនាទីក្នុងនាមក្រុមប្រឹក្សារបស់ខ្លួន អភិបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ជាតំណាងក្រសួង ស្ថាប័នរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការណែនាំ សម្រប សម្រួល តម្រង់ទិសដល់មន្ទីរ អង្គភាពខ្សែបណ្តោយរបស់ក្រសួងស្ថាប័ននានា និង ទីភ្នាក់ងារនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលធ្វើសកម្មភាពក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ ក្រុមប្រឹក្សា។

ជាមួយគ្នានេះ អភិបាលត្រូវធ្វើជាតំណាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងក្រសួងស្ថាប័ន ពាក់ព័ន្ធក្នុងការងារសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់របៀបរៀបរយសាធារណៈ ច្បាប់ និង សិទ្ធិមនុស្សក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។

▶ ២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)

២.១.២-វេទនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

- ▶ នៅតាមរាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌនីមួយៗ បានកំណត់ឲ្យមានទីតាំង នៃអគាររដ្ឋបាលរបស់ខ្លួន ដូចជា៖

-សាលារាជធានីភ្នំពេញ

-សាលាខេត្ត

-សាលាក្រុង

-សាលាស្រុក

-សាលាខណ្ឌ។

▶ **២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)**

+**សាលារាជធានីភ្នំពេញ៖** គឺជាការិយាល័យធ្វើការរបស់ក្រុមប្រឹក្សានិងគណៈអភិបាល
រាជធានីភ្នំពេញ។

▶ វាត្រូវបានកំណត់ឲ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធចំណុះ ដូចជា៖ នាយករដ្ឋបាលសាលារាជធានី និង
អង្គភាពមួយចំនួន រួមមាន៖

- ទីបាត់ការរដ្ឋបាល
- ទីបាត់ការផែនការ និងវិនិយោគ
- ទីបាត់ការហិរញ្ញវត្ថុ
- ទីបាត់ការរៀបចំក្រុង
- ទីបាត់ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស
- ទីបាត់ការអន្តរាគមន៍
- ទីបាត់ការកិច្ចការច្បាប់ និងសិទ្ធិមនុស្ស
- ទីបាត់ការកិច្ចការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់
- អង្គភាពលទ្ធកម្ម។

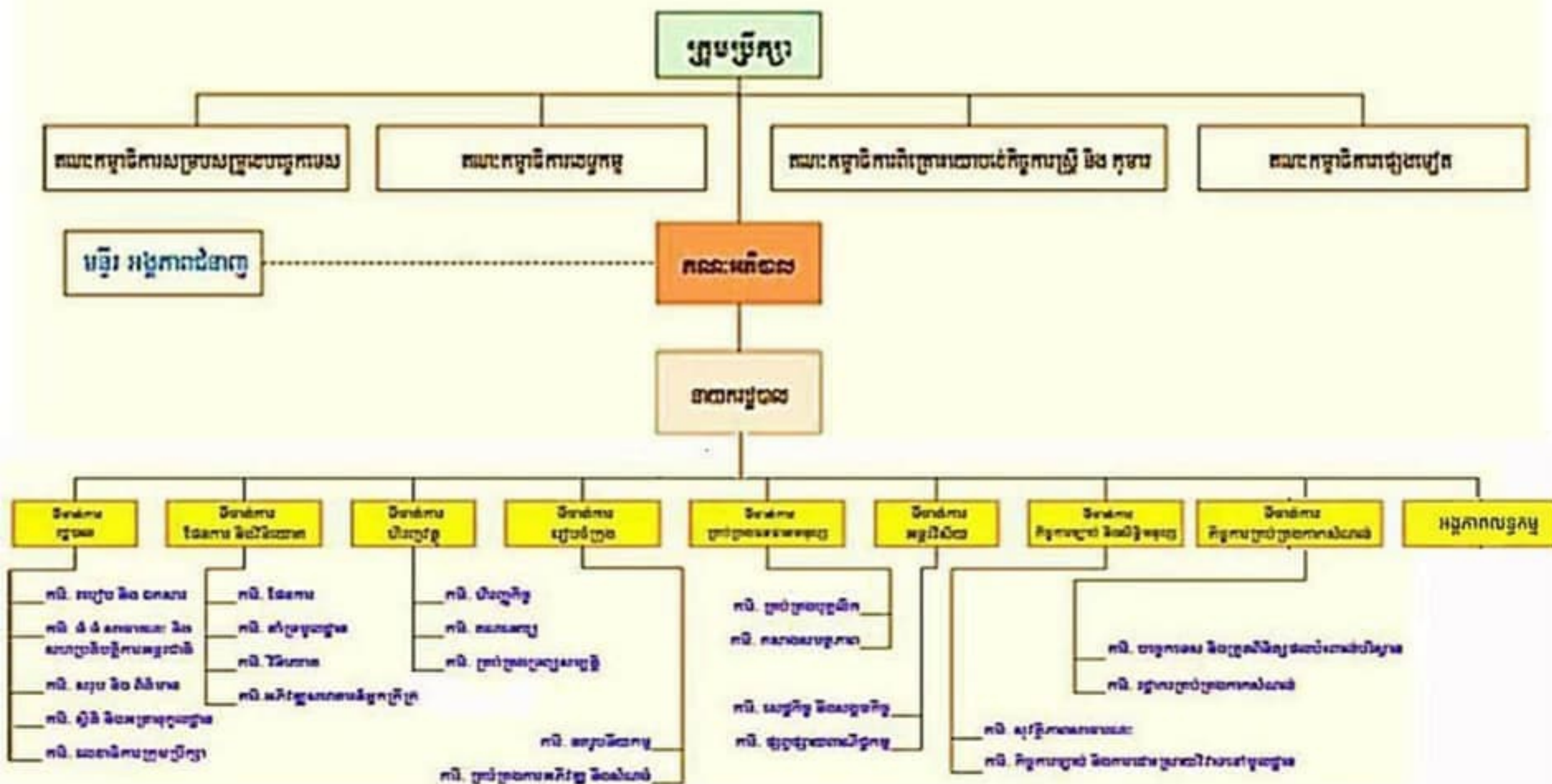
+បង្កើតបន្ថែម៖

- ទីបាត់ការទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ
- អង្គភាពច្រកចេញចូលតែមួយ
- +ផ្អែកតាមការចាំបាច់ ក៏បានបង្កើតឲ្យមាន
ការិយាល័យប្រជាពលរដ្ឋ ដែលជាយន្តការ
អព្យាក្រឹត សម្រាប់ទទួលនិងសម្រុះសម្រួល
ដោះស្រាយបណ្តឹងពាក់ព័ន្ធសេវាសាធារណៈ
និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល។

▶ **២.១- រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)**

- ▶ ទីចាត់ការនីមួយៗ ត្រូវមានការិយាល័យចំណុះដែលកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។ ការិយាល័យនីមួយៗត្រូវដឹកនាំដោយប្រធាន១រូប និងមានអនុប្រធានយ៉ាងច្រើន២រូបជាជំនួយការ។
- ▶ របៀបរបបការងារ ត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម៖
 - ប្រធានការិយាល័យនីមួយៗ ត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងមានគណនេយ្យភាពដោយផ្ទាល់ចំពោះនាយកទីចាត់ការរបស់ខ្លួន និងនាយករដ្ឋបាលសាលារាជធានី។
 - នាយកទីចាត់ការនីមួយៗ ត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងមានគណនេយ្យភាពដោយផ្ទាល់ចំពោះនាយករដ្ឋបាលសាលារាជធានី។
 - នាយករដ្ឋបាលសាលារាជធានី ត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវ និងគណនេយ្យភាពចំពោះគណៈអភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សារបស់ខ្លួន។

រដ្ឋបាលរាជធានី

▶ ២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)

+សាលាខេត្ត៖ គឺជាការិយាល័យធ្វើការរបស់ក្រុមប្រឹក្សានិងគណៈអភិបាលខេត្ត។

▶ វាត្រូវបានកំណត់ឲ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធចំណុះ ដូចជា៖ នាយករដ្ឋបាលសាលាខេត្ត និងអង្គភាពមួយចំនួន រួមមាន៖

-ទីបាត់ការរដ្ឋបាល

-ទីបាត់ការផែនការ និងវិនិយោគ

-ទីបាត់ការហិរញ្ញវត្ថុ

-ទីបាត់ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស

-ទីបាត់ការអន្តរាគមន៍

-អង្គភាពលទ្ធកម្ម។

+បង្កើតបន្ថែម៖

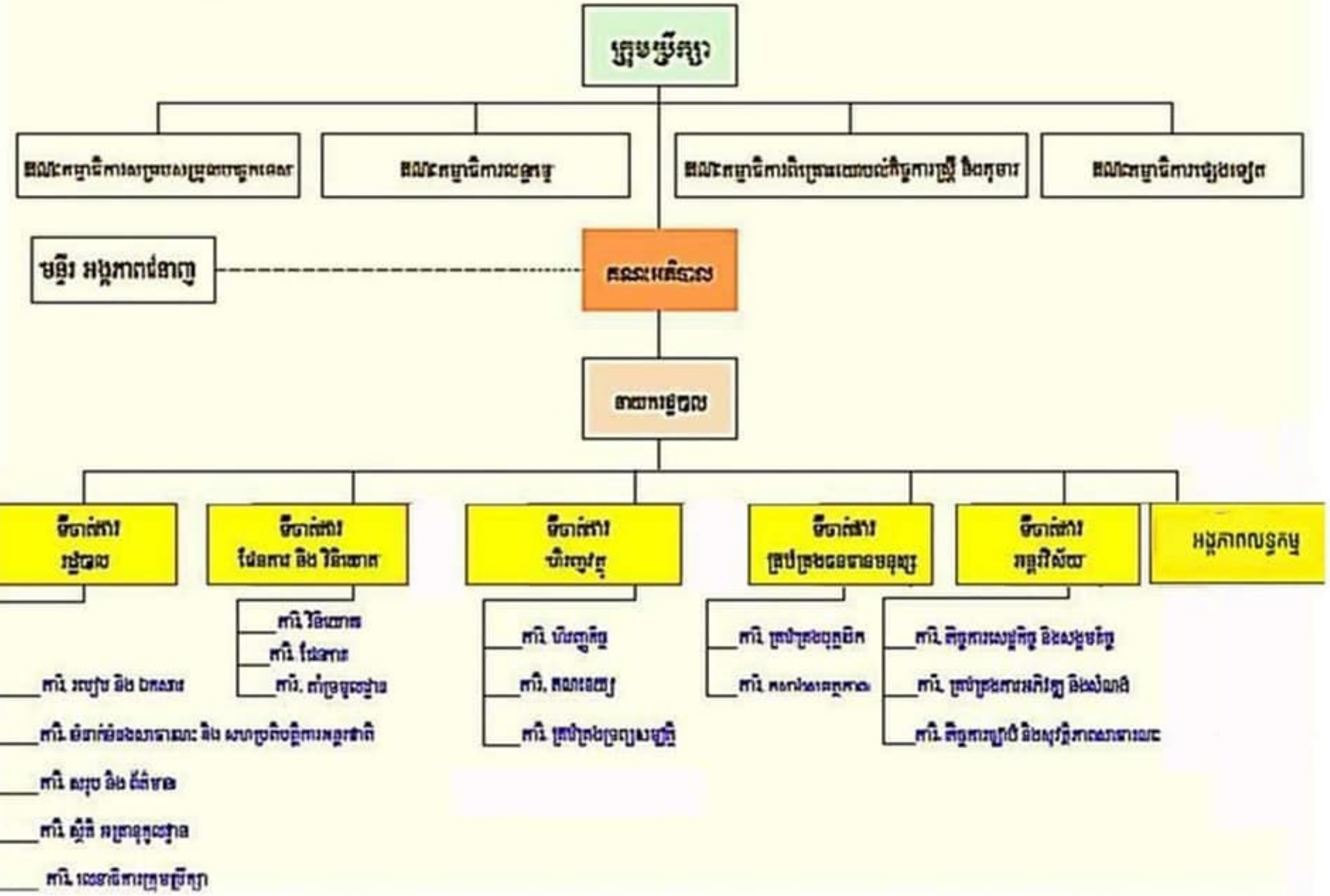
-អង្គភាពច្រកចេញចូលតែមួយ

+ផ្អែកតាមការចាំបាច់ ក៏បានបង្កើតឲ្យមាន **ការិយាល័យប្រជាពលរដ្ឋ** ដែលជាយន្តការ អព្យាក្រឹត សម្រាប់ទទួលនិងសម្រុះសម្រួល ដោះស្រាយបណ្តឹងពាក់ព័ន្ធសេវាសាធារណៈ និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល។

▶ **២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)**

- ▶ ទីចាត់ការនីមួយៗ ត្រូវមានការិយាល័យចំណុះដែលកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។ ការិយាល័យនីមួយៗត្រូវដឹកនាំដោយប្រធាន១រូប និងមានអនុប្រធានយ៉ាងច្រើន២រូបជាជំនួយការ។
- ▶ របៀបរបបការងារ ត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម៖
 - ប្រធានការិយាល័យនីមួយៗ ត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងមានគណនេយ្យភាពដោយផ្ទាល់ចំពោះនាយកទីចាត់ការរបស់ខ្លួន និងនាយករដ្ឋបាលសាលាខេត្ត។
 - នាយកទីចាត់ការនីមួយៗ ត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងមានគណនេយ្យភាពដោយផ្ទាល់ចំពោះនាយករដ្ឋបាលសាលាខេត្ត។
 - នាយករដ្ឋបាលសាលាខេត្ត ត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវ និងគណនេយ្យភាពចំពោះគណៈអភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សារបស់ខ្លួន។

រដ្ឋបាលខេត្ត

▶ ២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)

+សាលាក្រុង៖ គឺជាការិយាល័យធ្វើការរបស់ក្រុមប្រឹក្សានិងគណៈអភិបាលក្រុង។

- ▶ វាត្រូវបានកំណត់ឲ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធចំណុះ ដូចជា៖ នាយករដ្ឋបាលសាលាក្រុង និង អង្គភាពមួយចំនួនដូចជា៖

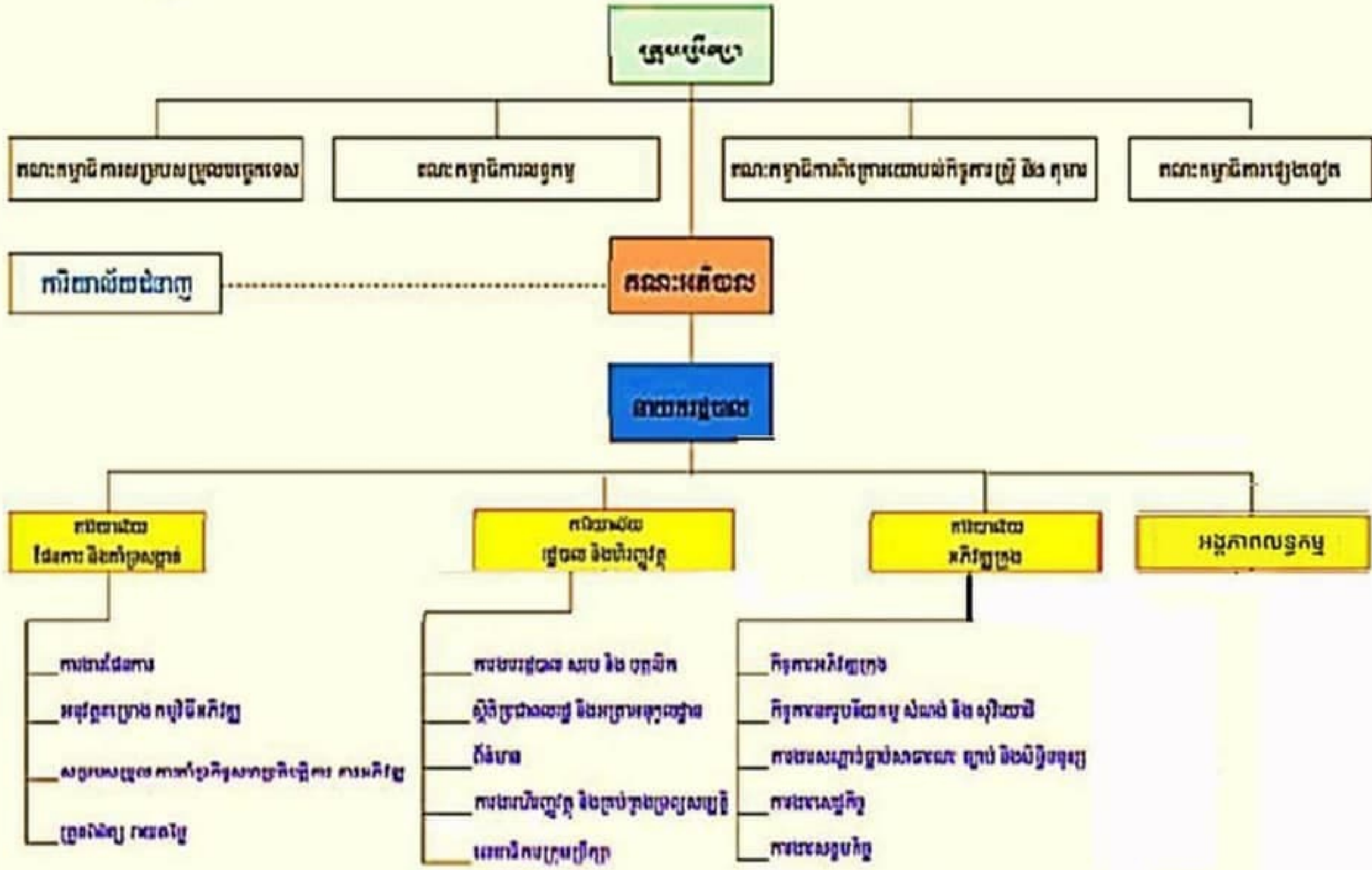
- ការិយាល័យរដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ការិយាល័យផែនការ និងគាំទ្រសង្កាត់
- ការិយាល័យអភិវឌ្ឍក្រុង
- អង្គភាពលទ្ធកម្ម។

+បង្កើតបន្ថែម៖

- ការិយាល័យច្រកចេញចូលតែមួយ
- +ផ្នែកតាមការចាំបាច់ ក៏បានបង្កើតឲ្យមាន **ការិយាល័យប្រជាពលរដ្ឋ** ដែលជាយន្តការ អព្យាក្រឹត សម្រាប់ទទួល និងសម្រុះសម្រួល ដោះស្រាយបណ្តឹងពាក់ព័ន្ធសេវាសាធារណៈ និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល។

- ការិយាល័យនីមួយៗត្រូវដឹកនាំដោយប្រធាន១រូប និងមានអនុប្រធាន១រូបជាជំនួយការ។
- ប្រធានការិយាល័យនីមួយៗ ត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងមានគណនេយ្យភាពដោយផ្ទាល់ចំពោះ នាយករដ្ឋបាលសាលាក្រុង។ នាយករដ្ឋបាលសាលាក្រុង ត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវ និង គណនេយ្យភាពចំពោះគណៈអភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សារបស់ខ្លួន។

រដ្ឋបាលក្រុង

▶ ២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)

+សាលាស្រុក៖ គឺជាការិយាល័យធ្វើការរបស់ក្រុមប្រឹក្សានិងគណៈអភិបាលស្រុក។

▶ វាត្រូវបានកំណត់ឲ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធចំណុះ ដូចជា៖ នាយករដ្ឋបាលសាលាស្រុក និង អង្គភាពមួយចំនួនដូចជា៖

- ការិយាល័យរដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ការិយាល័យផែនការ និងគាំទ្រឃុំសង្កាត់
- ការិយាល័យអន្តរវិស័យ
- អង្គភាពលទ្ធកម្ម។

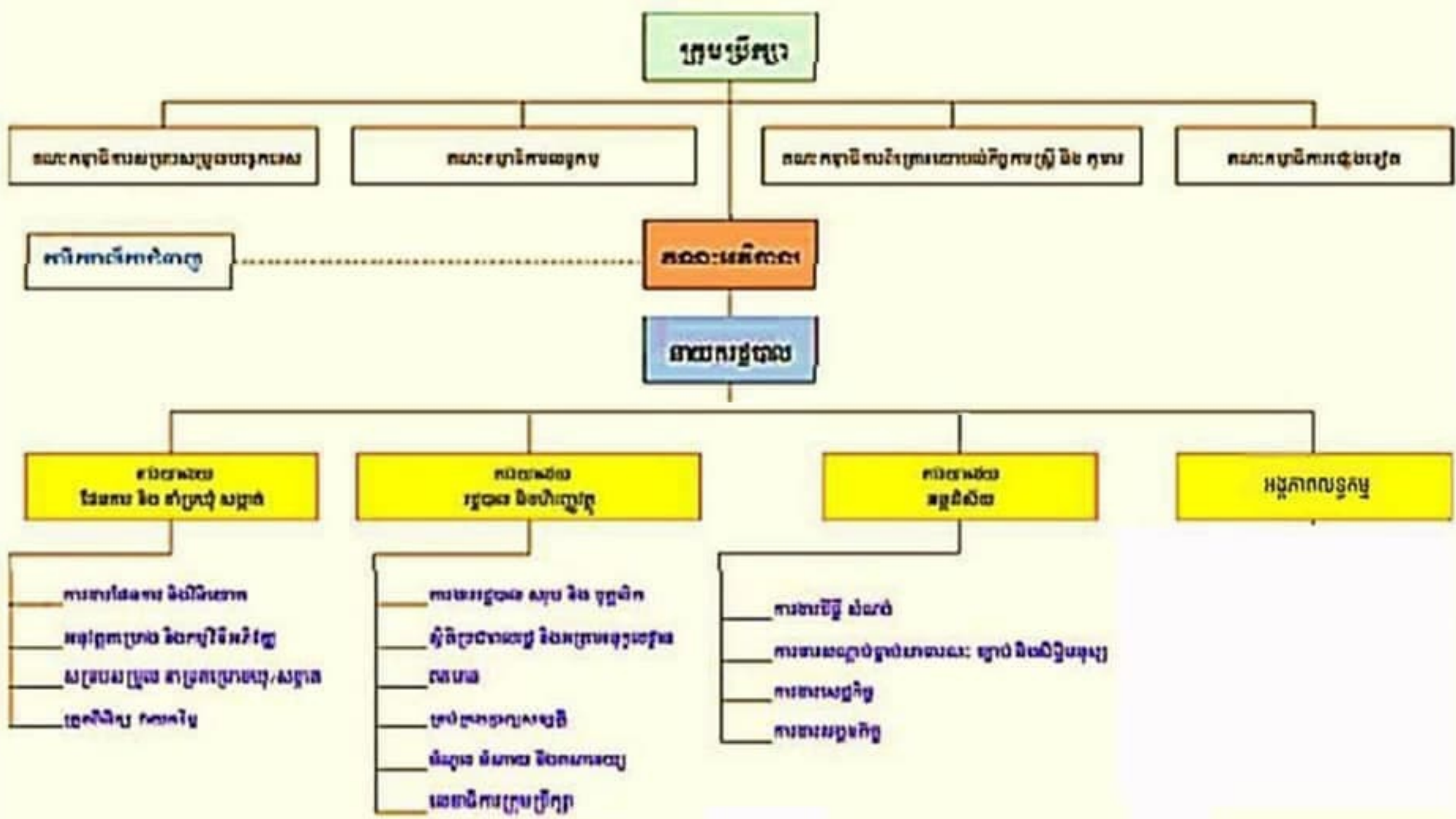
+បង្កើតបន្ថែម៖

-ការិយាល័យច្រកចេញចូលតែមួយ
+ផ្នែកតាមការចាំបាច់ ក៏បានបង្កើតឲ្យមាន
ការិយាល័យប្រជាពលរដ្ឋ ដែលជួយនូវការ
អព្យាក្រឹត សម្រាប់ទទួល និងសម្រុះសម្រួល
ដោះស្រាយបណ្តឹងពាក់ព័ន្ធសេវាសាធារណៈ
និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល។

▶ ការិយាល័យនីមួយៗត្រូវដឹកនាំដោយប្រធាន១រូប និងមានអនុប្រធាន១រូបជាជំនួយការ។

-ប្រធានការិយាល័យនីមួយៗ ត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងមានគណនេយ្យភាពដោយផ្ទាល់ចំពោះ
នាយករដ្ឋបាលសាលាស្រុក។ នាយករដ្ឋបាលសាលាស្រុក ត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវ និង
គណនេយ្យភាពចំពោះគណៈអភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សារបស់ខ្លួន។

រដ្ឋបាលស្រុក

▶ ២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (ត)

+សាលាខណ្ឌ៖ គឺជាការិយាល័យធ្វើការរបស់ក្រុមប្រឹក្សានិងគណៈអភិបាលខណ្ឌ។

▶ វាត្រូវបានកំណត់ឲ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធចំណុះ ដូចជា៖ នាយករដ្ឋបាលសាលាខណ្ឌ និងអង្គភាពមួយចំនួនដូចជា៖

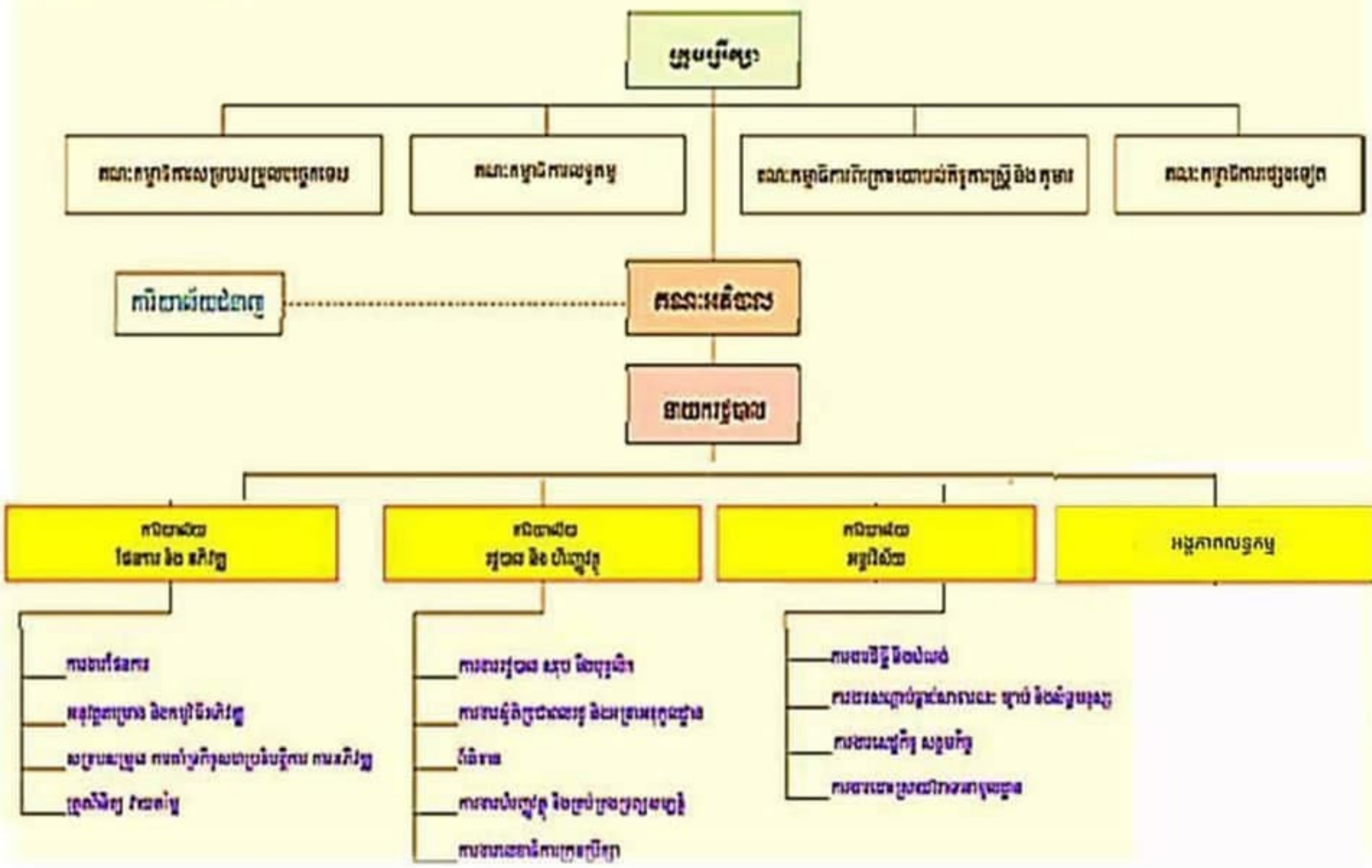
- ការិយាល័យរដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ការិយាល័យផែនការ និងអភិវឌ្ឍ
- ការិយាល័យអន្តរវិស័យ
- អង្គភាពលទ្ធកម្ម។

+បង្កើតបន្ថែម៖

-ការិយាល័យច្រកចេញចូលតែមួយ
+ផ្នែកតាមការចាំបាច់ ក៏បានបង្កើតឲ្យមាន
ការិយាល័យប្រជាពលរដ្ឋ ដែលជាយន្តការ
អព្យាក្រឹត សម្រាប់ទទួល និងសម្រុះសម្រួល
ដោះស្រាយបណ្តឹងពាក់ព័ន្ធសេវាសាធារណៈ
និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល។

- ការិយាល័យនីមួយៗត្រូវដឹកនាំដោយប្រធាន១រូប និងមានអនុប្រធាន១រូបជាជំនួយការ។
- ប្រធានការិយាល័យនីមួយៗត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងមានគណនេយ្យភាពដោយផ្ទាល់ចំពោះ
នាយករដ្ឋបាលសាលាខណ្ឌ។ នាយករដ្ឋបាលសាលាខណ្ឌ ត្រូវមានការទទួលខុសត្រូវ និង
គណនេយ្យភាពចំពោះគណៈអភិបាល និងក្រុមប្រឹក្សារបស់ខ្លួន។

រដ្ឋបាលខណ្ឌ

► ២.១-រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ (តបប្រ)

២.១-៣-ហិរញ្ញវត្ថុរបស់រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

- ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រង់មាត្រា២៤៤ បានកំណត់ឲ្យរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិមានធនធានហិរញ្ញវត្ថុផ្ទាល់ខ្លួន ដែលបានមកពីចំណូល ដូចជា៖

-ចំណូលពីប្រភពនៅមូលដ្ឋាន រួមមាន៖ ពន្ធនៅមូលដ្ឋាន, ឈ្នួល កម្រៃ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធផ្សេងទៀត, អំណោយស្ម័គ្រចិត្ត និងប្រភពផ្សេងទៀតដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ឬអនុក្រឹត្យ។

-ចំណូលពីថ្នាក់ជាតិ រួមមាន៖ ចំណូលចែករំលែក, មូលនិធិផ្ទេរពីថវិការដ្ឋ និងថ្លៃសេវាបានមកពីមុខងារជាភ្នាក់ងារ ដែលអនុវត្តដោយក្រុមប្រឹក្សាក្នុងនាមក្រសួងស្ថាប័ន។

▶ ២-២-ឃុំ-សង្កាត់

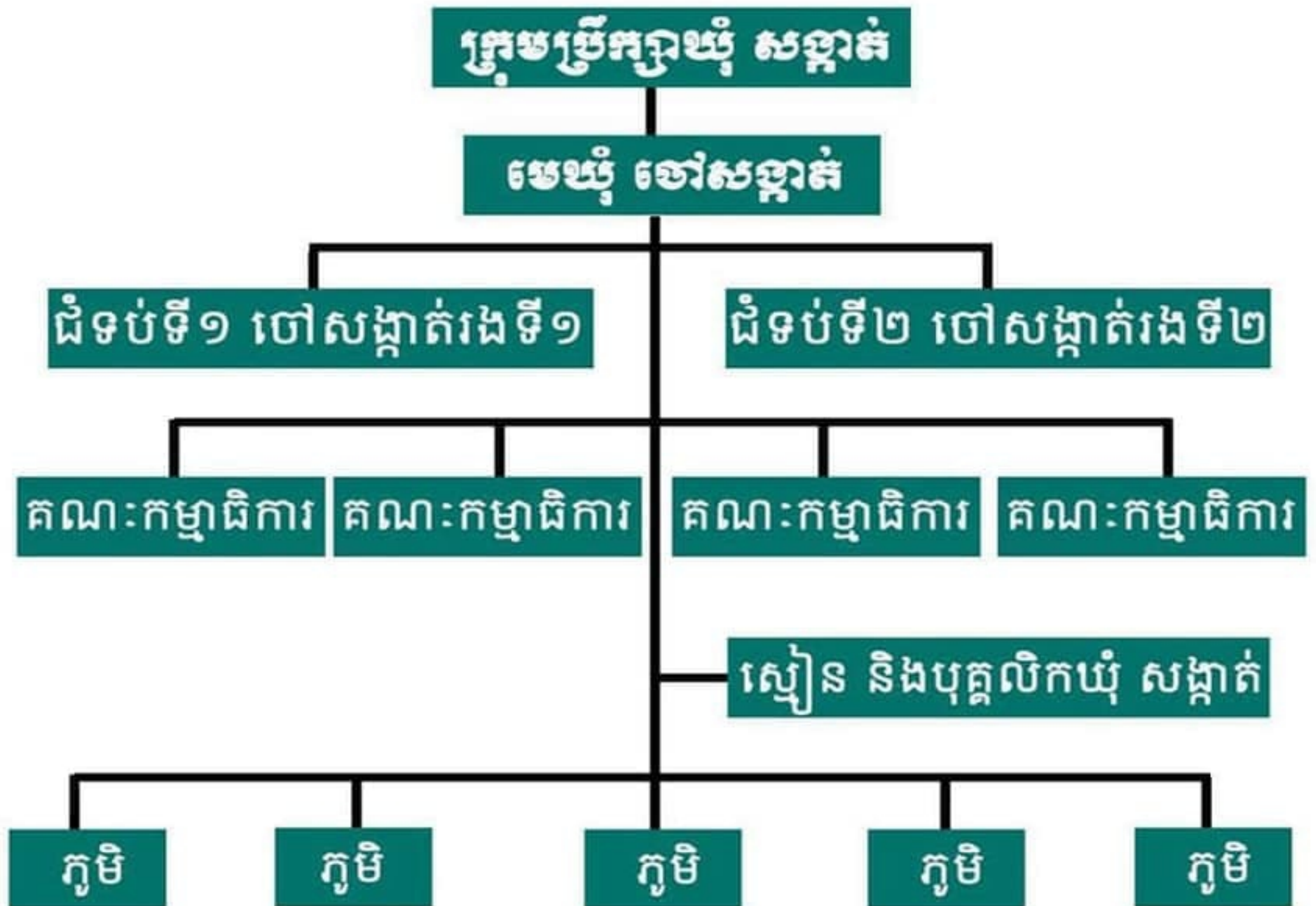
- ▶ ឃុំ-សង្កាត់ជាថ្នាក់រដ្ឋបាលដែនដីទាបបំផុតរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីធានាការគ្រប់គ្រងកិច្ចការមូលដ្ឋានក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន។
- ▶ ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវគ្រប់គ្រងតាមនយោបាយវិមជ្ឈការ។
- ▶ ដើម្បីធានាលើការគ្រប់គ្រងតាមនយោបាយវិមជ្ឈការគឺឃុំសង្កាត់នីមួយៗ ត្រូវបានកំណត់ឲ្យមាន៖
 - រចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់
 - ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ឃុំ-សង្កាត់។

▶ ២.២-ឃុំ-សង្កាត់ (ត)

២.២.១-រចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់

- ▶ ការផ្តល់អំណាចដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រងឃុំ-សង្កាត់បានមកដោយការបោះឆ្នោតជាទូទៅ ជាសកល ដោយសេរី ត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌ ដោយស្មើភាព ដោយចំពោះ ដោយសំងាត់ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃឃុំ-សង្កាត់នីមួយៗ។
- ▶ នៅតាមឃុំ-សង្កាត់នីមួយៗ ត្រូវបានកំណត់នូវរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាល ដូចជា៖
 - ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់
 - មេឃុំ-ចៅសង្កាត់
 - ជំទប់-ចៅសង្កាត់រង
 - ស្មៀនឃុំ-សង្កាត់។

▶ រដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់

▶ ២.២-ឃុំ-សង្កាត់ (ត)

+ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់

- ▶ គឺជាអង្គការ ដែលមានអំណាចបញ្ញត្តិក្នុងក្របខ័ណ្ឌឃុំ-សង្កាត់នីមួយៗ។
- ▶ វាត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយការបោះឆ្នោត ហើយដែលមានអាណត្តិ៥ឆ្នាំ ឬផុតកំណត់នៅពេលដែលមានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ថ្មីចូលកាន់តំណែង។
- ▶ ក្រុមប្រឹក្សានេះត្រូវមានសមាជិកពី ៥រូបទៅ១១រូប ដោយផ្អែកទៅតាមចំនួនប្រជាសាស្ត្រ និងភូមិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន (ចំនួនជាក់ស្តែងនឹងត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។
- ▶ សមាសភាពនីមួយៗនៃក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់សុទ្ធតែជាសមាជិក សមាជិកានៃគណបក្សនយោបាយ។

► ២.២-ឃុំ-សង្កាត់ (ត)

- ប្រជាពលរដ្ឋទាំងពីរភេទដែលមានសិទ្ធិ និងមានបំណងឈរឈ្មោះជាបេក្ខជនបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖
 - មានសញ្ជាតិខ្មែរពីកំណើត
 - ចេះអាន និងសរសេរអក្សរខ្មែរ
 - បានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតក្នុងឃុំ-សង្កាត់ ដែលខ្លួនមានបំណងឈរឈ្មោះ។
 - មានអាយុយ៉ាងតិច ២៥ឆ្នាំ គិតមកទល់ថ្ងៃបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។
 - មានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់តាមលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ដោយច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។

▶ ២.២-ឃុំ-សង្កាត់ (ត)

▶ អំណាចសំខាន់ៗ របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ រួមមាន៖

-ការអនុម័តលើគម្រោងថវិកាឃុំ-សង្កាត់។

-ការកំណត់តម្លៃសារពើពន្ធមូលដ្ឋាន មិនមែនសារពើពន្ធ និងកម្រៃសេវា

ផ្សេងៗ។

-ការបោះឆ្នោតអនុម័តបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង និងដីកាឃុំ-សង្កាត់។

-ការអនុម័តលើគម្រោងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ-សង្កាត់។

-សម្រេចកិច្ចការផ្សេងៗទៀត ដែលកំណត់ដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។

▶ ចំពោះបញ្ហាខាងលើនេះ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ត្រូវធ្វើការបោះឆ្នោតអនុម័ត ដោយសំលេងភាគច្រើនដាច់ខាត នៃសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ទាំងមូល។

▶ ២.២-ឃុំ-សង្កាត់ (ត)

+មេឃុំ-ចៅសង្កាត់

- ▶ គឺជាបុគ្គលដែលមានអំណាចប្រតិបត្តិនៅតាមឃុំសង្កាត់នីមួយៗ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។
- ▶ មេឃុំ-ចៅសង្កាត់ មានតួនាទីនិងភារកិច្ច ដូចតទៅ៖
 - ធ្វើជាអធិបតីក្នុងសម័យប្រជុំនានារបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់របស់ខ្លួន។
 - អនុវត្តសេចក្តីសម្រេច បទបញ្ជា និងគោលការណ៍នានា ដែលបានទទួលពីក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។
 - ធានាឱ្យមានកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់យ៉ាងតិច មួយដងក្នុង១ខែដើម្បីធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍អំពី សកម្មភាពការងារជូនក្រុមប្រឹក្សា និងផ្តល់យោបល់ដល់ក្រុមប្រឹក្សាក្នុងការរៀបចំផែនការហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការអនុវត្ត ការងារ។
 - រក្សារបៀបរៀបរយ និងសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងពេលប្រជុំ។

▶ ២.២-ឃុំ-សង្កាត់ (ត)

+ជំទប់-ចៅសង្កាត់ខេ

- ▶ គឺជាបុគ្គលដែលទទួលបន្ទុកជាជំនួយការរបស់មេឃុំ-ចៅសង្កាត់ ក្នុងការអនុវត្តន៍ ភារកិច្ចដែលមេឃុំ-ចៅសង្កាត់ប្រគល់ឲ្យនិងជំនួសមេឃុំ-ចៅសង្កាត់ទៅតាម ឋានានុក្រមនៅពេលដែលមេឃុំ-ចៅសង្កាត់អវត្តមាន។

-ជំទប់ទី១-ចៅសង្កាត់រងទី១ មានភារកិច្ចជួយមេឃុំ-ចៅសង្កាត់លើកិច្ចការ សេដ្ឋកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ។

-ជំទប់ទី២-ចៅសង្កាត់រងទី២ មានភារកិច្ចជួយមេឃុំ-ចៅសង្កាត់លើកិច្ចការ រដ្ឋបាល សង្គមកិច្ច សេវាសាធារណៈ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។

▶ ២.២-ឃុំ-សង្កាត់ (ត)

+ស្នើសុំឃុំ-សង្កាត់

- ▶ គឺជាបុគ្គលិកក្របខ័ណ្ឌក្រសួងមហាផ្ទៃ ត្រូវបានចាត់តាំងដើម្បីជួយកិច្ចការឃុំ-សង្កាត់ និងធានានិរន្តរភាពកិច្ចការរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់។
- ▶ ស្នើសុំឃុំ-សង្កាត់ មានភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖
 - កត់ត្រា និងថែរក្សាការពារទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈនិងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន
 - ជួយមេឃុំ-ចៅសង្កាត់ក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់
 - ធ្វើជាសេនាធិការឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់និងតំណាងឱ្យក្រុមប្រឹក្សាក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេច និងអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចនានា។
- ▶ ស្នើសុំឃុំ-សង្កាត់ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរក្នុងករណីមានសំណើរបស់មេឃុំ-ចៅសង្កាត់អនុលោមតាមការសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។

▶ ២.២-ឃុំ-សង្កាត់ (ត)
+មេភូមិ

▶ ក្នុងគោលដៅលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងឃុំ-សង្កាត់ គឺក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ត្រូវរៀបចំជ្រើសរើសឲ្យមានមេភូមិម្នាក់សំរាប់ភូមិនីមួយៗតាមរយៈការបោះឆ្នោត ដើម្បីចំណុះឃុំ-សង្កាត់របស់ខ្លួន។ មេភូមិត្រូវរៀបចំចាត់តាំងឱ្យមានអនុប្រធានភូមិ១រូប និងជំនួយការមេភូមិ១ចំនួន ដើម្បីឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់អនុម័តយល់ព្រមដោយលើកដៃតាមសំលេងភាគច្រើនដាច់ខាតនៃសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។

▶ ជារួម មេភូមិ មានតួនាទី និងភារកិច្ច ដូចខាងក្រោម៖

-អនុវត្តនូវភារកិច្ចដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ឬមេឃុំ-ចៅសង្កាត់ ប្រគល់ឱ្យដើម្បីធានាសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គមក្នុងភូមិ។

-ផ្តល់យោបល់ដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ អំពីបញ្ហានានាដែលទាក់ទងដល់ផលប្រយោជន៍ក្នុងភូមិរបស់ខ្លួន។

-ស្នើសុំយោបល់ទៅក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ឬមេឃុំ-ចៅសង្កាត់ ដើម្បីចាត់ចែង និងសម្របសម្រួលកិច្ចការនៅក្នុងភូមិរបស់ខ្លួន។

▶ ២.២-ឃុំ-សង្កាត់ (ត)

២. ២.២-ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ឃុំ-សង្កាត់

- ▶ តាមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់ ត្រង់មាត្រា៧៣ ចែងថា ឃុំ-សង្កាត់មានធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ថវិកានិងទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួន។ ធនធានទាំងនោះបានមកពី៖

-ចំណូលសារពើពន្ធ និងមិនមែនសារពើពន្ធ និងកំរៃសេវាផ្សេងៗ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងពន្ធលើ អចលនទ្រព្យ និងការជួលផ្សេងៗ។

-ទទួលបាននូវធនធានវិភាជន៍ពីចំណូលរដ្ឋសម្រាប់ថវិកាឃុំ-សង្កាត់ និងការធ្វើវិភាជន៍នូវចំណែក ដ៏ជាក់លាក់នៃប្រាក់ចំណូលរដ្ឋពីថវិការដ្ឋប្រចាំឆ្នាំដែលត្រូវបើកនូវវត្តមានការរាជធានី- ខេត្ត។

-មានទទួលប្រាក់កំរៃចំពោះការអនុវត្តនូវតួនាទីជាភ្នាក់ងារតំណាងឱ្យរដ្ឋ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាល ឬ ក្រសួង ស្ថាប័នណាមួយនៃរាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រគល់ឱ្យអនុវត្ត។

-អនុប្បទាន និងការខ្ចីប្រាក់ក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេស តាមរយៈរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ និង មានការឯកភាពពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។ បើពុំនោះទេ ឃុំ-សង្កាត់គ្មានសិទ្ធិខ្ចីប្រាក់ ឬ ធានា រ៉ាប់រងចំពោះការខ្ចីប្រាក់ឡើយ។

- ▶ ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ឃុំ-សង្កាត់ ត្រូវតែមានការរៀបចំ និងអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។

▶ ២.២-ឃុំ-សង្កាត់ (តបបំ)

❖ សង្គ្រោះ៖

- ▶ តាមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល ឃុំ សង្កាត់ ត្រង់មាត្រា៤៥ ចែងថា រដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់ គ្មានអំណាចសម្រេចលើវិស័យទាំងឡាយដូចជា៖

-ព្រៃឈើ

-ប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍

-ការពារប្រទេស

-សន្តិសុខជាតិ

-រូបិយវត្ថុ

-នយោបាយក្រៅប្រទេស

-គោលនយោបាយសារពើពន្ធ

-និងវិស័យផ្សេងៗទៀត ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាន
ពាក់ព័ន្ធ។

មេរៀនទី៤

គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ

▶ ១-សញ្ញាណទូទៅនៃគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ

+ អត្ថន័យ

- ▶ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ ជានីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈដែលទទួលបន្ទុកអនុវត្តសកម្មភាពណាមួយ ដើម្បីបម្រើប្រយោជន៍ទូទៅ។

+ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ

-នីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ

-មានបេតិកភណ្ឌ និងស្វ័យភាព

-ឯកទេសកម្ម

-នៅក្រោមអាណាព្យាបាលរដ្ឋ ឬ សមូហភាពដែនដី

▶ ២-ប្រភេទគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ

▶ ជាគោលការណ៍ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈត្រូវបានកំណត់ជា ២ប្រភេទដូចខាងក្រោម៖

-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល

-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈមានលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច។

▶ ២.១-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល
+ អត្ថន័យ

- ▶ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល គឺជានីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈដែលទទួលបន្ទុកចម្បងនូវបេសកកម្មផ្នែកសេវាសាធារណៈ ជាអាទិ៍៖ សេវាមានលក្ខណៈរដ្ឋបាល សង្គមកិច្ច សុខាភិបាល វប្បធម៌ អប់រំ វិទ្យាសាស្ត្រ ឬ បច្ចេកទេស។
- ▶ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈនេះ ត្រូវមានលក្ខណៈសម្បត្តិ ដូចជា៖ នាមករណ៍, ទីស្នាក់ការ, កម្មវត្ថុ, ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងអង្គភាពប្រតិបត្តិ, ថវិកាផ្ទាល់, ទ្រព្យសម្បត្តិសម្រាប់ធ្វើសកម្មភាព, សមត្ថភាពចុះកិច្ចសន្យានិងប្តឹង ឬការពារនៅតុលាការ, ការទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌនិងរដ្ឋប្បវេណីលើទង្វើរបស់អ្នកតំណាងស្របច្បាប់ ឬ និយោជិតរបស់ខ្លួន ដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការបំពេញមុខងារជូនគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ។
- ▶ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលត្រូវបង្កើតឡើងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ ឬអនុក្រឹត្យ តាមសំណើរួមរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នអាណាព្យាបាលបច្ចេកទេស និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

▶ ២.១-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល (ត)
+ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

- ▶ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលត្រូវដឹកនាំដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាលមួយ ដែលជាអង្គការដឹកនាំខ្ពស់បំផុត និងមានបេសកកម្មតម្រង់ទិសដៅការអនុវត្តនិងត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពការងាររបស់គ្រឹះស្ថាន។
- ▶ វាត្រូវមានសមាជិកយ៉ាងតិច៥រូប យ៉ាងច្រើន៩រូប ក្នុងករណីចាំបាច់អាចបន្ថែមដល់១១រូប ដែលក្នុងនោះត្រូវមាន៖

- តំណាងក្រសួងស្ថាប័នអាណាព្យាបាលបច្ចេកទេស
- តំណាងក្រសួងអាណាព្យាបាលហិរញ្ញវត្ថុ
- តំណាងក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។

នាយកនៃគ្រឹះស្ថាន គឺជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល។

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលមានតំណាងបុគ្គលិករបស់គ្រឹះស្ថាន១រូប ជាសមាជិកស្វ័យប្រវត្តិដែលជ្រើសរើសដោយបុគ្គលិកក្នុងចំណោមបុគ្គលិករបស់គ្រឹះស្ថានសម្រាប់អាណត្តិ៣ឆ្នាំ។

▶ **២.១-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល (ត)**

- ▶ បេក្ខភាពជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលត្រូវបានជ្រើសរើស ដោយផ្អែកតាមលក្ខណៈសម្បត្តិនិងបទពិសោធន៍ដូចជា៖មានសញ្ញាតិខ្មែរ, បម្រើការងារយ៉ាងតិច៥ឆ្នាំ, ពុំធ្លាប់ទទួលការផ្ដន្ទាទោសពីបទមជ្ឈិមឬឧក្រិដ្ឋ, មានសមត្ថភាពជំនាញនៅក្នុងវិស័យពាក់ព័ន្ធជាអាទិ៍ រដ្ឋបាល សង្គមកិច្ច សុខាភិបាល វប្បធម៌ អប់រំ វិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកទេស។
- ▶ ប្រធាននិងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលត្រូវតែងតាំងដោយអនុក្រឹត្យសម្រាប់អាណត្តិ ៣ឆ្នាំ។
- ▶ លើកលែងតែប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល មុខងារជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលមានវិសមិតភាពជាមួយនឹងមុខងារជាសមាជិករាជរដ្ឋាភិបាល, សមាជិករដ្ឋសភា និងសមាជិកព្រឹទ្ធសភា។

▶ ២.១-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល (តចប)
+អង្គភាពប្រតិបត្តិ

- ▶ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវមាននាយកគ្រឹះស្ថាន ដែលដឹកនាំនិងគ្រប់គ្រងអង្គភាពប្រតិបត្តិ។
- ▶ នាយកគ្រឹះស្ថាន ត្រូវតែងតាំង និងបញ្ចប់ពីតំណែងដោយព្រះរាជក្រឹត្យតាមសំណើរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ឬដោយអនុក្រឹត្យតាមសំណើរបស់ក្រសួងស្ថាប័នអាណាព្យាបាលបច្ចេកទេស។
- ▶ មុខងារជានាយកគ្រឹះស្ថានមានវិសមិតភាពជាមួយនឹងមុខងារជាសមាជិករាជរដ្ឋាភិបាល, សមាជិករដ្ឋសភា, សមាជិកព្រឹទ្ធសភា និងជាមួយប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល។

▶ ២.២-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈមានលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច
+អត្ថន័យ

- ▶ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈមានលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច គឺជានីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ ដែលទទួលបន្ទុកសេវាសាធារណៈមានលក្ខណៈឧស្សាហកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម សម្រាប់បំពេញតម្រូវការទីផ្សារ។
- ▶ គ្រឹះស្ថាននេះត្រូវមានលក្ខណៈសម្បត្តិដូចជា៖ នាមករណ៍, ទីស្នាក់ការ, កម្មវត្ថុ, ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល និងការគ្រប់គ្រងដោយឡែក, ថវិកាផ្ទាល់, ទ្រព្យសម្បត្តិសម្រាប់ធ្វើសកម្មភាពដូចមានគ្រោងទុកក្នុងកម្មវត្ថុរបស់ខ្លួន, សមត្ថភាពចុះកិច្ចសន្យា និងអាចការពារនៅចំពោះមុខតុលាការ, ការទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌនិងរដ្ឋប្បវេណីលើទង្វើរបស់តំណាងស្របច្បាប់ ឬនិយោជិតរបស់ខ្លួនក្នុងពេលបំពេញការងារជូនគ្រឹះស្ថាន។

▶ ២.២-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈមានលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច (ត)
+ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

- ▶ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ជាអង្គការដឹកនាំខ្ពស់បំផុតនៅក្នុងគ្រឹះស្ថាន និងបំពេញមុខងារប្រកប ដោយស្វ័យភាពបរិបូណ៌។
- ▶ វាត្រូវមានសមាជិកមិនលើសពី០៧រូប។ បុគ្គលិករបស់គ្រឹះស្ថានសាធារណៈត្រូវមានអសនៈមួយសម្រាប់ជាតំណាងនិយោជិត ហើយត្រូវបានបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងពីនិយោជិតនៃគ្រឹះស្ថានសាធារណៈនោះ។
- ▶ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលទាំងឡាយត្រូវបានជ្រើសរើសដោយផ្អែកតាមលក្ខណៈសម្បត្តិ និងបទពិសោធន៍របស់ខ្លួន ឬមួយក្នុងចំណោមមន្ត្រីរាជការបំរើការងារយ៉ាងតិច៥ឆ្នាំ ឬចូលនិវត្តន៍តែមានអាយុមិនលើស៦៥ឆ្នាំ ឬមួយក្នុងចំណោមឥស្សរជនដែលមានសមត្ថភាពខាងសេដ្ឋកិច្ច នីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រ។

▶ ២.២-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈមានលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច (ត)

- ▶ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលមានវិសមិតភាពជាមួយមុខងារជាសមាជិករដ្ឋសភា ឬសមាជិក រាជរដ្ឋាភិបាល។
- ▶ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈមានលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច ត្រូវស្ថិតក្រោមអាណាព្យាបាលបច្ចេកទេសនៃក្រសួង ឬអាជ្ញាធរសាធារណៈណាមួយ អាស្រ័យទៅលើប្រភេទនៃសកម្មភាពរបស់ខ្លួន។
- ▶ គ្រឹះស្ថាននេះ ត្រូវបានកំណត់ក្នុងការត្រួតពិនិត្យដូចជា៖
 - ការត្រួតពិនិត្យរបស់រដ្ឋ
 - ការត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុ និងអធិការកិច្ចរបស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ។

▶ **២.២-គ្រឹះស្ថានសាធារណៈមានលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច (តបប្រ)**

- ▶ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈមានលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច ត្រូវបានដឹកនាំដោយប្រធានអគ្គនាយក១រូប ដែលជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលផងនិងជាអគ្គនាយកផងដែរ ហើយដែលបំពេញមុខងារក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល។
- ▶ គួនាទីរបស់ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនិងអគ្គនាយកអាចញែកចេញពីគ្នាបាន។ ក្នុងករណីនេះ ទីចាត់ការប្រតិបត្តិនៃគ្រឹះស្ថានត្រូវដឹកនាំដោយអគ្គនាយក។
- ▶ ប្រធានអគ្គនាយក ឬ អគ្គនាយកត្រូវតែងតាំងដោយអនុក្រឹត្យតាមសំណើរបស់ក្រសួងអាណាព្យាបាល ឬ អាជ្ញាធរអាណាព្យាបាលនៃគ្រឹះស្ថាននោះ។
- ▶ ចំពោះសមាជិកដទៃទៀតនៃក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ត្រូវតែងតាំងដោយអនុក្រឹត្យតាមសំណើរបស់ក្រសួង ឬអាជ្ញាធរ ដែលសមាជិកនោះជាតំណាងនិងការជ្រើសរើសក្នុងលក្ខខណ្ឌជាកំណត់។

ស្វាគមន៍